

Universitat de Lleida
Sindicatura de Greuges

Plaça de Víctor Siurana, 1
E 25003 LLEIDA (Catalunya)
Tel. +34 973 70 21 86
sindicatura.secretaria@udl.cat
www.udl.cat/organs/sindic.html

SINDICATURA DE GREUGES

INFORME 2022

Sessió del Claustre del 20 de desembre de 2023

P R E S E N T A C I Ó

Sr. rector i membres del Claustre,

Aquest és el primer informe que presento relatiu a la meva actuació com a Síndic de Greuges de la nostra universitat.

En la presentació com a síndic vaig destacar de manera expressa que, a més de la defensa dels drets i llibertats dels membres de la comunitat universitària, volia també incorporar com a eixos d'actuació la resolució de conflictes i el plantejament de resolucions propositives. No calia oblidar, en cap moment, que la funció comuna que tots tenim encarregada és la de contribuir al millor funcionament d'una institució fonamental per a la societat del coneixement en la qual vivim.

Per aquest motiu, vaig implementar tres noves línies de treball, que podem resumir de la manera següent:

- a. Incorporar, quan creia que era escaient, suggeriments i propostes de millora. Vaig considerar que el tractament de queixes individualitzades era una bona eina per analitzar el funcionament d'alguns procediments o actuacions més generals. Amb independència de la resolució sobre la queixa particular (que podia estar afectada per moltes circumstàncies específiques) podia ser positiu fer suggeriments que poguessin servir de reflexió per posteriors millores. Òbviament, aquests suggeriments han de ser genèrics i no envair, en cap cas, l'àmbit de decisió que tenen els òrgans de govern o de gestió corresponents.
- b. La segona línia d'actuació va ser la de vehicular (mitjançant el Consell de l'Estudiantat, per exemple) les actuacions que podien afectar o afectaven a una pluralitat de membres de la comunitat d'estudiants. Tractar de manera general les qüestions que no tinguin un marcat caràcter individual.

Aquesta tècnica disminueix el nombre de queixes individuals (afecta negativament a les estadístiques) però permet fer una anàlisi més global i evita conflictes individuals o actuacions no coordinades.

- c. La tercera línia d'actuació ha estat la de fer servir les consultes (formals o informals) com a instrument d'evitació de conflictes o de queixes posteriors. Aquesta és una part de l'actuació no formal de la Sindicatura (els "bons oficis" a que fa referència la LOSU) que no es reflecteix en xifres però que contribueix a la millora de la convivència i a un funcionament més àgil de la institució.

Cal tenir també en consideració que l'any 2022 no va ser un any ordinari en l'àmbit universitari, amb noves normes que han tingut (i tindran) un impacte evident sobre el funcionament de les universitats i les relacions de tots els ens i persones que en formem part.

La Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària, ha desplegat un nou marc de relacions -també de drets i de deures- que ens afecten a tots i d'una manera especial a l'estudiantat. En desenvolupament de la Llei, el consell de Govern ha aprovat la "Normativa de Convivència Universitària de la UdL" que crea la nova "Comissió de Convivència" i que en les qüestions que siguin comuns treballarà de manera coordinada i col·laborativa amb la Sindicatura, mantenint cadascun les seves atribucions i responsabilitats. Les noves normes comporten nous instruments que caldrà avaluar amb el temps.

Tot i entrar en vigor l'any 2023, la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del Sistema Universitari, va centrar els debats sobre el futur universitari durant la seva tramitació parlamentària. La nova Llei consolida les sindicatures (o defensories) en les universitats públiques, donant-los-hi la consideració d'unitats bàsiques, essent regulades pel contingut de l'article 43 de la Llei. Es manté el "nucli dur" de les seves funcions i es remet (com ho feia la normativa anterior) als Estatuts de cada universitat per regular el funcionament i la estructura. Introdueix com a novetat que la elecció sigui obligatòriament acordada pel Claustre, coincidint amb el sistema que ja tenia regulat la UdL fins ara. Estableix també que les defensories poden assumir tasques de mediació, conciliació i bons oficis.

A. QUEIXES PRESENTADES L'ANY 2022

Durant l'any 2022 la Sindicatura va rebre un total de 20 queixes, que suposen un nombre inferior a les rebudes els exercicis anteriors.

Per agilitar la presentació, i tenint en consideració les previsions de l'article 199 dels Estatuts de la UdL, es recull un resum totalment sintètic de l'enunciat de les queixes i únicament es fa una explicació d'aquelles més significatives i que han estat objecte de recomanacions i/o suggeriments, transcrivint les consideracions o la part resolutiva. Es descriu el motiu de la queixa, el resultat i el col·lectiu al qual pertany la persona que l'ha formulat.

1. Devolució d'una de les dues matrícules pagades per lectura de tesis doctoral. ARXIVADA. Remissió a la tramitació administrativa corresponent. Estudiant.
2. Gestió de matrícula de grau. Renúncia. Pagament de taxes i crèdits. ARXIVADA per resolució favorable de la seva petició en via administrativa. Estudiant.
3. Dret a participar en el procés d'estabilització de personal (D.A. Sisena de la Llei 20/2021, de 28 de desembre). ESTIMADA. PAS.

Es transcriuen, parcialment, les consideracions més significatives de la resolució:

“Segona. *Abans d'arribar a conclusions, cal contextualitzar la gènesi i el contingut de la Llei 20/2021, de 28 de desembre, de medidas urgentes para la reducció de la temporalidad en el empleo público. Una bona mostra de la necessitat i complexitat de la norma és la detallada i extensa exposició de motius, que omple més de 10 pàgines integres del Butlletí Oficial de l'Estat en el qual ha esta publicada. Es públic i notori que, per diverses circumstàncies (i per una manca evident de planificació estratègica) el nombre de persones que presten els seus serveis a les administracions públiques en règim d'interinatge o temporalitat supera en molt els percentatges raonables, fins i tot fent les projeccions més benèvols i comprensives. Em remeto a la referida exposició de motius que intenta fer un anàlisi seqüenciat i ordenat de les disfuncions que pretén resoldre.*

Una de les mesures que inclou, amb caràcter de declarada excepcionalitat, és la convocatòria (conforme a allò previst en l'article 61.6 y 7 del Text Refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, i pel sistema de concurs) d'aquelles places que, reunint els requisits establerts en l'article 2.1, haguessin estat ocupades amb caràcter temporal de forma ininterrompuda amb anterioritat a 1 de gener de 2016.

La motivació de la mesura (i de la seva evident excepcionalitat) es veu reflectida de manera detallada en els paràgrafs següents del Preàmbul:

.../...

Un dels elements claus de la interpretació és si la norma configura aquesta convocatòria excepcional com a una possibilitat (a la que dona cobertura i habilita) o com a una obligació, un veritable mandat a les administracions. La diferència entre ambdues possibles interpretacions és fonamental per deduir (o no) la existència d'un "dret a la convocatòria", que encara que no tingui una configuració estrictament subjectiva, pot habilitar la petició de convocar un concurs per la cobertura de les places afectades en el marc de la nova Llei.

La literalitat de la D.A. sisena crec que no deixa lloc a dubtes: "Las Administraciones Públicas convocarán....". El terme és clar i indubtablement imperatiu (convocarán); en cas de tractar-se únicament d'una habilitació el terme raonablement emprat hauria estat "podrán convocar". Aquesta interpretació és també coherent amb el relat de l'exposició de motius que hem transcrit, en que justifica la excepcionalitat i argumenta l'adequació als principis constitucionals d'aquesta mesura.

Entenc, doncs, que tant la interpretació literal com la teleològica ens fan concloure raonablement que la voluntat del legislador era clarament la de constituir un mandat (no una simple habilitació).

Tercer. *La Llei 20/2021, va ser publicada en el BOE de data 28 de desembre de 2021 i, com expressament regula la Disposició Final tercera, va entrar en vigor el dia següent de la seva publicació.*

La convocatòria de concurs públic per al proveïment de vacants de personal laboral fix de la UdL: 17 places d'auxiliars de serveis i punt d'informació (grup L4), va ser publicada en el DOGC en data 7 de gener de 2022, tot i provenir d'una acord anterior del Consell de Govern. Aquesta publicació es va produir, doncs, un cop entrada en vigor la Llei 20/2021, per la qual cosa la eficàcia de l'acte de convocatòria inicial s'ha vist afectada directa i ineludiblement per la nova Llei, amb els efectes que això suposa.

Quart. *En data 16 de febrer de 2022, hem rebut comunicació de la Secretaria general, remetent-nos l'ordre del dia del Consell de Govern de la UdL del proper 23 de febrer. En aquest consta un punt de l'ordre del dia, amb el numeral 7, amb el següent contingut: "Proposta i aprovació, si escau, de resolució positiva dels recursos presentats contra l'acord núm. 248/2021 del Consell de Govern de 14 de desembre de 2021, pel qual s'aprova la Convocatòria del concurs per al proveïment de vacants de llocs de treball de personal laboral d'administració i serveis mitjançant sistema de trasllat i reincorporació d'excedències, promoció*

interna i nou ingrés, per cobrir places d'auxiliar de serveis i punt d'informació, grup L4 (4/2021 CL), atesa la nova legislació vigent.”.

Cinquè. *Les reflexions anteriors ens porten a concloure que cal aplicar en aquest cas el contingut de la D.A. sisena de la Llei 20/2021, de 28 de desembre, de medidas urgentes para la reducció de la temporalidad en empleo público , i reconèixer el dret a participar en el procés d'estabilització requerit pel membre del PAS que ha formulat aquesta queixa, prèvia acreditació de reunir els requisits exigits i en els termes i en les condicions previstes en la norma abans esmentada.*

No correspon a la Sindicatura recomanar el sistema de materialitzar el desenvolupament d'aquest procés, que haurà de ser definit en l'acord que adopti el Consell de Govern en la propera sessió (de resolució dels recursos de reposició que han plantejat diverses persones) i en els acords complementaris que consideri necessaris.

Sense fer altres consideracions, decau la tercera petició, en tant que la resolució del recurs presentat ha estat inclosa en l'ordre del dia del Consell de Govern de la UdL del proper 23 de febrer.

Per tot això,

RESOLC

Primer.- Estimar la queixa *abans descrita, presentada per un membre del PAS, i considerar que en el seu cas cal aplicar el contingut de la D.A. sisena de la Llei 20/2021, de 28 de desembre, de medidas urgentes para la reducció de la temporalidad en el empleo público, i reconèixer-la el dret a participar en el procés d'estabilització requerit, prèvia acreditació de reunir els requisits exigits i en els termes i en les condicions previstes en la norma abans esmentada.*

No correspon a la Sindicatura recomanar el sistema de materialitzar aquest reconeixement, si bé es pot deduir raonablement que es materialitzarà mitjançant la resolució dels recursos de reposició que té inclòs l'ordre del dia de la propera reunió del Consell de Govern i l'adopció de tots aquells acords posteriors que es considerin escaients.

NOTA. El cas individual va ser resolt favorablement mitjançant acord del Consell de Govern de data 23 de febrer de 2022.

4. Convalidació de crèdits en estudis de grau. DESESTIMADA per manca de fonament. Estudiant.

5. Incompliment del previst en la Guia Docent d'una assignatura sobre l'ús de la llengua catalana. DESESTIMADA. Acreditació del compliment de les previsions lingüístiques de la Guia. Estudiant.
6. Canvi de pla d'estudis d'un grau. Manca de publicitat. Interpretació de la temporalització en el procés del canvi de pla. DESESTIMADA per manca de fonament. Incorpora un SUGGERIMENT. Estudiant

Transcrivim la consideració quarta, que incorpora un **SUGGERIMENT**:

“Quarta. També s’ha justificat per la Secretaria de la Facultat la publicació del nou Pla d’Estudis i diverses actuacions fetes per explicar a l’alumne afectat les repercussions del canvi. No dubto en absolut que s’han esmerçat els esforços necessaris i que s’ha respost a les preguntes formulades per l’alumne. Malgrat això, la sensació que té aquest és de manca d’informació prèvia; considera que no va tenir cap notificació que li advertís del canvi de pla d’estudis i de les conseqüències que podria tenir.

Això ens porta a avaluar si la publicitat general que es fa actualment (i que és la legalment prevista) és suficient perquè arribi a tots els possibles destinataris amb una eficàcia raonable. La qüestió no és gens senzilla. Cal analitzar en cada cas si disposem de dades en les nostres bases informàtiques que ens permetin afegir un plus selectiu d’informació personalitzada o que raonablement pugui afectar a un col·lectiu determinable de persones (en aquest cas d’alumnes). Fer avisos, exprimir al màxim les possibilitats de comunicació del campus virtual o enviar correus electrònics pot ser molt útil en alguns casos. No cal obviar, però, que cal evitar que un reiterat enviament d’informació generi sobresaturació i, com a conseqüència, perdi el seu objectiu. L’equilibri tampoc és senzill.

*Crec que seria convenient analitzar si el tractament informàtic de les dades dels alumnes de les que disposem ens permeten (des del punt de vista material i legal) fer una difusió més personalitzada de la informació que considerem que pot tenir una afectació més gran sobre una part de l’alumnat (com pot ser un canvi de pla d’estudis). És un **suggeriment** adreçat a la millora de la qualitat.*

7. Revisió de l’expedient per acollir-se al procés d’estabilitat de la Llei 20/2021, de 28 de desembre. ARXIVADA. Incorpora una petició. PAS.

Segona. Des de la Sindicatura només crec que cal fer una petició, als serveis administratius corresponents, d’esmerçar els màxims esforços en fer una difusió exhaustiva de totes les actuacions que es duquin a terme en el marc dels processos d’estabilitat, cosa que estic totalment convençut que faran. Per aquest motiu no considero necessari fer cap recomanació expressa.

8. Sol·licitud de mediació sobre ús d'un equipament tècnic. ARXIVADA per haver-se resolt la controvèrsia sense necessitat de procediment formal de mediació. PDI.
9. Queixa sobre assignació de crèdits docents a un professor agregat. RECOMANACIÓ. PDI.

Es transcriuen part de les consideracions de la resolució i la recomanació que incorpora:

“Tercer.- El document sobre el que podem treballar per trobar els criteris i procediment per l'assignació docent és el denominat “Política de personal acadèmic de la Universitat de Lleida” (aprovat pel Consell de Govern de 31 d'octubre de 2012 i revisat i per acord del Consell de Govern de 24 d'octubre de 2017); en especial l'apartat 5è del document que té com a títol el de “Pla de dedicació acadèmica del professorat de la UdL” i les disposicions que en matèria de planificació de l'activitat docent del PDI fa el capítol 6è del document referit. (Quant a les referències legals em remeto a la detallada relació que es fa en el document abans descrit).

Quart. Crec evident que és cada Departament qui ha d'avaluar les capacitats del PDI amb el que disposa i les carregues docents de cadascun d'ells (els intervals docents atribuïts) en relació a Pla d'estudis, per tal de fer i aprovar una planificació docent acurada i coherent. Pot no ser fàcil. Malgrat això tenim uns criteris fixats en el document de “Política de personal acadèmic de la Universitat de Lleida” i uns principis generals (igualtat, no discriminació, repartiment just, etc.) que cal tenir sempre en consideració.

Es cert que en el cas del professor que ha presentat la queixa l'assignació docent s'ha anat incrementant en els darrers anys, fins arribar al proper curs al 49%. Malgrat això, aquesta Sindicatura no pot fer altra cosa que recomanar que en les planificacions docents properes es faci la reflexió (general i per aquest cas concret) sobre si s'han emprat tots els instruments que la normativa abans esmentada preveu per aconseguir el màxim equilibri en l'assignació de docència, en especial si hi ha canvis en algun dels elements que intervenen el complicat “puzle” que conforma el procés de planificació. Considero que el professor reclamant sempre té dret a una explicació raonada.

Per tot això, de conformitat amb allò previst en l'article 21 del Reglament d'organització i funcionament de la Sindicatura

RESOLC,

Primer.- En relació a la queixa presentada per un professor agregat al Departament .../... de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària
RECOMANO: *que en les planificacions docents properes es faci la reflexió (general i per aquest cas concret) sobre si s'han emprat tots els instruments que la normativa inclosa en el document de “Política de personal acadèmic de la*

Universitat de Lleida” preveu, per tal d’aconseguir el màxim equilibri en l’assignació de docència, en especial si hi ha canvis en algun dels elements que intervenen en el procés de planificació. Considero que el professor reclamant sempre té dret a una explicació raonada.”

10. Queixa sobre suposat abús de poder per part de tutor i director de tesis doctoral. ARXIVADA per renúncia de la persona interessada a l’ajut per contracte predoctoral i per resolució en via administrativa d’altres qüestions plantejades. Incorpora una RECOMANACIÓ de caràcter general. Estudiant.

Es transcriu la consideració sisena que incorpora una **recomanació** de caràcter general i un **suggeriment** d’actuació:

*Sisena. Crec que des de la Sindicatura cal fer una **recomanació general**: demanar el màxim rigor en la aplicació dels principis ètics i col.laboratius especialment quan es donen situacions d’evident desequilibri entre les parts (ja sigui en coneixements, en jerarquia o en dependència). La sensibilitat en les relacions i la empatia son elements imprescindibles per la millora de la convivència i la resolució de conflictes més enllà de l’aplicació estricta de les normes i procediments. La part que té una posició predominant ha d’estar oberta (en tot allò que sigui raonable) a resoldre els conflictes de manera pactada o en les condicions que siguin menys oneroses per a tothom; cal conjuminar la imprescindible “potestas” amb la “auctoritas” que es fonamenta en el diàleg. El foment d’aquest diàleg és el compromís d’aquesta Sindicatura.*

***Suggerixo** que des de l’Escola de Doctorat es faci un anàlisi de la conflictivitat que s’hagi pogut donar en situacions com les abans esmentades i, si escau, es facin les propostes de millora o recomanacions que es considerin més escaients.*

11. Mesures per fer compatibles els estudis de grau amb la condició d’atleta d’alt nivell esportiu català. ARXIVADA per manca d’aportació de dades. Estudiant.
12. Queixa en relació al repartiment de docència d’un departament. ARXIVADA per remissió de la queixa número 9_2022. PDI.
13. Canvi de pla d’estudis. Finalització dels estudis i dificultats per solapament d’horaris i altres problemes administratius. ARXIVADA per haver-se assolit una solució satisfactòria a les peticions formulades per l’alumna. Estudiant.
14. Matriculació i denegació de beca; recàrrec per impagament. Formules per examinar-se en cas de baixa mèdica. Mobilitat.

ARXIVADA PROVISIONALMENT, des de la Sindicatura s'han fet essencialment tasques d'acompanyament a l'alumne. El tema de mobilitat es remet a l'expedient 20_2022. Estudiant.

15. Queixa sobre possible discriminació en un concurs de PDI. Petició de compensacions econòmiques i de responsabilitats disciplinàries. INADMESA per manca de fonament i de competència de la Sindicatura. PDI.
16. Preinscripció en els estudis de Medicina, Infermeria i Fisioteràpia. Afecta a totes les universitats públiques. Tramesa a la SINDICATURA DE GREUGES DE CATALUNYA. S'adjunta com a annex la transcripció de les pàgines 293 a 295 de l'Informe al Parlament de la Síndica de Greuges de Catalunya 2022. Estudiants.
17. Queixa derivada dels acords de reestructuració de Departaments; assignació de lloc per supressió de secretaria de departament. ARXIVADA per no apreciar-se vulneració de drets en el procés de cobertura del lloc de treball. Incorpora un suggeriment. PAS.

Es transcriu la consideració quarta, que planteja un **suggeriment**:

Quarta. Sí que cal valorar els efectes negatius (tot i que no volguts) que ha tingut la duració excessiva de tot el procés de cobertura dels nous llocs de treball. És molt positiu obrir un diàleg amb les parts involucrades en qualsevol reestructuració per tal d'arribar a solucions acordades amb totes les persones afectades i amb la col·laboració activa de la representació sindical (en aquest cas la Junta de Personal) que ha d'estar puntualment informada i, si escau, participar en els processos de consens.

*La excessiva durada de tot el procés ha provocat una evident sensació d'inseguretat en les persones afectades i generat un estrès que es podia haver evitat. És evident que el diàleg i les solucions acordades suposen un esforç que sempre és positiu per la solució de situacions de canvi; el diàleg permet cercar alternatives que siguin satisfactòries per totes les parts. Però, **suggereixo** que en casos com aquest, en que és molt possible la existència d'interessos contraposats i el marc legal condiona les actuacions administratives, es prevegi d'antuvi -i de manera clara- quina o quines seran les alternatives que s'empraran en cas de manca de solucions voluntàries. Aquest suggeriment, òbviament, està limitat a aquells casos en que sigui raonable i/o possible l'adopció d'aquestes mesures.*

18. Queixa sobre certificat acadèmic oficial emès en diversos idiomes; cobrament de taxa independent per cadascun dels documents. ARXIVAT atès que s'ha implementat una solució temporal que satisfà l'objectiu inicial de la queixa i que es continua treballant en donar una solució òptima amb caràcter permanent. Estudiant.

NOTA. Fins al moment de la queixa els/les graduats/des entraven a la seu electrònica, demanaven el certificat i seleccionaven l'idioma del certificat (català, castellà o anglès). Tanmateix, quan l'alumne/a volia el certificat en més d'un idioma l'havia de sol·licitar novament i, conseqüentment, tornar a pagar.

Per la Gerència es va demanar que l'empresa que elabora el software de gestió acadèmica Universitas XXI, fes les modificacions pertinents per tal que l'aplicatiu permetés sol·licitar un certificat en més d'un idioma i hores d'ara no ha estat possible (tot i que es continuen fent gestions).

Per aquest motiu, de manera interna, amb mitjans propis, s'ha procedit a modificar el formulari, de tal manera que, ara, els/les graduats/des entren a la seu electrònica, demanen el certificat i seleccionen un, dos o tres idiomes (marcant un, dos o tres checks). D'aquesta manera no s'obté un certificat en tres idiomes, però sí tants certificats com idiomes s'han seleccionat, pagant una sola vegada. Aquesta solució ja ha estat implementada i és del tot operativa. Els centres docents han estat assabentats dels canvis i el nou sistema està funcionant correctament.

19. Tramitació del suplement europeu al títol (SET). Retard no raonable. ARXIU PROVISIONAL, sotmès a seguiment de la Sindicatura per comprovar si el resultat de la normalització del procediment d'expedició conjunta de títols i SETs, obté uns resultats satisfactoris,. Estudiant.

Consideracions tercera a cinquena:

“Tercera. Ens trobem davant una queixa que afecta l'àmbit de la gestió administrativa ordinària de la Universitat, en una qüestió que té -o pot tenir- repercussió sobre l'activitat professional d'una persona graduada. Crec que és molt important destacar la transcendència de l'activitat de gestió administrativa, tant en l'àmbit intern com en l'extern. Aquesta activitat, a més, s'ha vist especialment tensionada per diversos factors concurrents: la implementació dels instruments propis de la nova administració electrònica; els problemes de finançament de les institucions; la circumstància excepcional -però de llarga durada- de la pandèmia del COVID o -i aquest element és fonamental- la ja endèmica insuficiència en la dotació de recursos humans. No és, òbviament, un problema específic de la UdL sinó de gairebé totes les institucions universitàries públiques i de l'administració en general.”

Quarta. En aquest cas s'han posat clarament de manifest les carències abans esmentades, en tant que el retard en la expedició del SET demanat ha excedit, en molt, qualsevol termini raonable. És certament positiu que s'estigui finalitzant un procés de normalització que permetrà lliurar el títol i el SET conjuntament. Malgrat això, aquesta queixa ha posat de manifest unes disfuncions que cal evitar emprant els mitjans que siguin necessaris.

Cinquena. Pels motius abans expressats, aquesta queixa s'arxiva només de manera provisional, i es farà per la Sindicatura el pertinent seguiment per comprovar si el resultat de la normalització del procediment d'expedició conjunta de títols i SETs obté uns resultats satisfactoris. També es comprovarà si s'ha expedit el SET a la persona que ha formalitzat la queixa i si s'ha facilitat el seu lliurament.”

NOTA. La secció de Títols ha informat a aquesta Sindicatura que s'ha fet efectiu el lliurament de títols i SET de tots els màsters del centres propis de la UdL i dels graus de Ciències de la Salut (tant del campus de Lleida com el d'Igualada). Ara s'està treballant en el SET dels graus de la Facultat de Dret, Economia i Turisme.

20. Queixa plantejada pel Consell de l'Estudiantat sobre mobilitat acadèmica. Estudi de la normativa interna, drets dels estudiants i anàlisi general. INFORME I RECOMANACIÓ. Estudiants

Es transcriu la Resolució i s'annexa l'informe que la motiva:

Per tot això, de conformitat amb allò previst en l'article 21 del Reglament d'organització i funcionament de la Sindicatura

RESOLC,

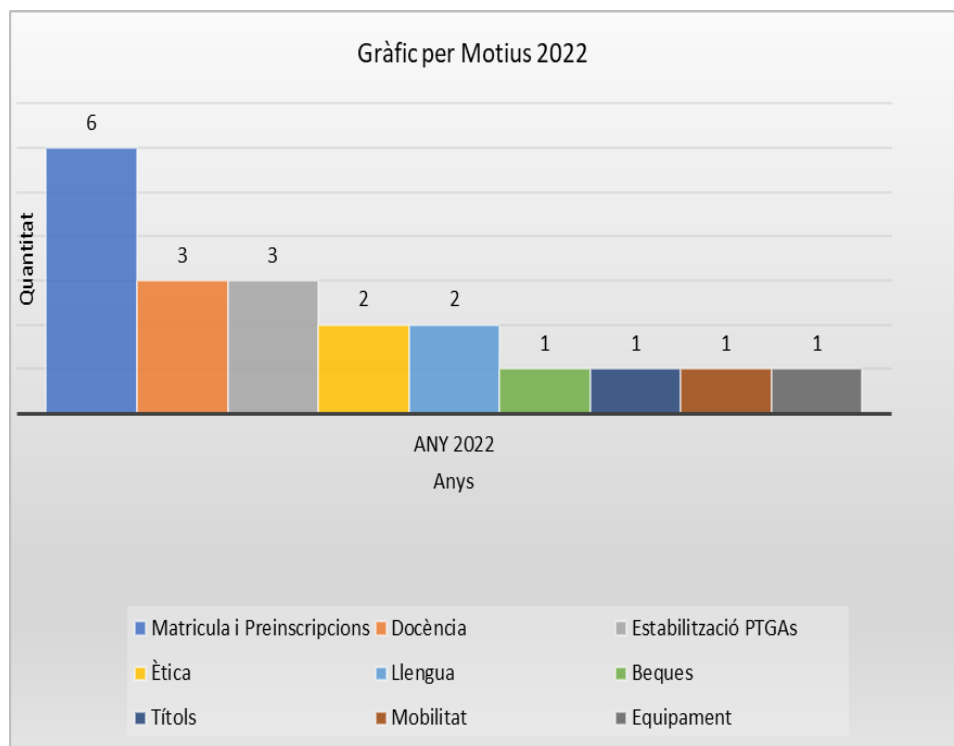
Primer. Donar resposta a la queixa formulada pel Consell de l'Estudiantat de la Universitat de Lleida, relativa a la mobilitat acadèmica del estudiants, mitjançant l'informe que s'adjunta a aquesta Resolució i que forma part integrant de la mateixa.

Recomanar expressament que durant el procés d'aprovació i implementació del Reglament de mobilitat internacional (que podria ser aplicable també subsidiàriament als programes de mobilitat acadèmica no internacional), les denegacions de mobilitat siguin motivades per tal de no crear indefensió als estudiants.

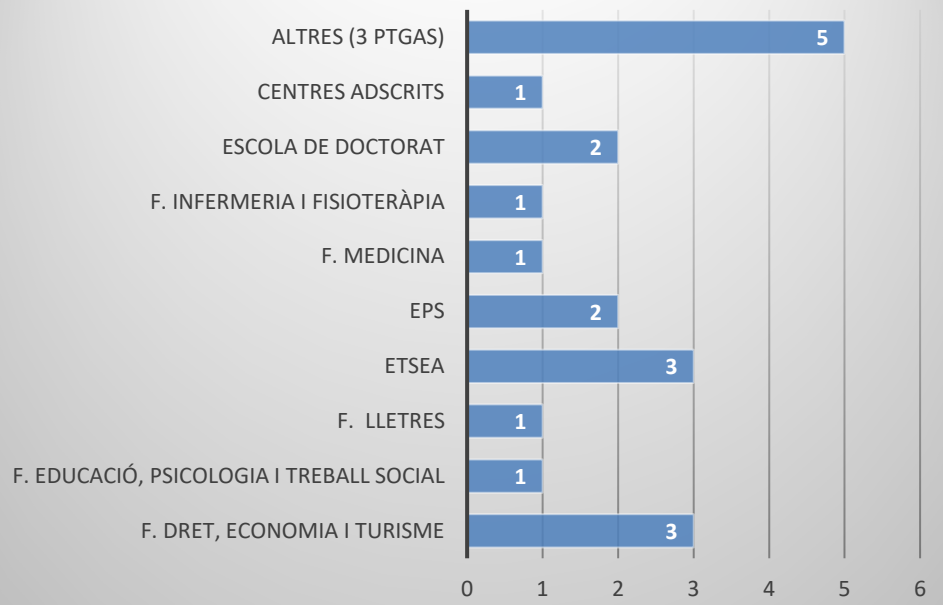
NOTA. Mitjançant acord número 139/2023 del Consell de Govern de 2 de maig de 2023 (Butlletí Oficial de la Universitat de Lleida número 218) es va aprovar la “Normativa de la mobilitat acadèmica internacional de l'estudiantat a la Universitat de Lleida”. L'objecte i àmbit d'aquesta norma és el següent: “Aquesta normativa té per objecte establir els drets i les obligacions de l'estudiantat en mobilitat acadèmica internacional, així com el procediment administratiu

aplicable a les estades de mobilitat de l'estudiantat dels centres propis i adscrits de la UdL en altres institucions d'ensenyament superior i a les estades de mobilitat a la UdL amb reconeixement acadèmic de l'estudiantat procedent d'altres universitats, mitjançant programes o acords d'intercanvi o mobilitat. “. Existeix, doncs, una normativa general de mobilitat que habilita a cada centre a modular l'aplicació tot i respectant els principis generals que el nou Reglament fixa.

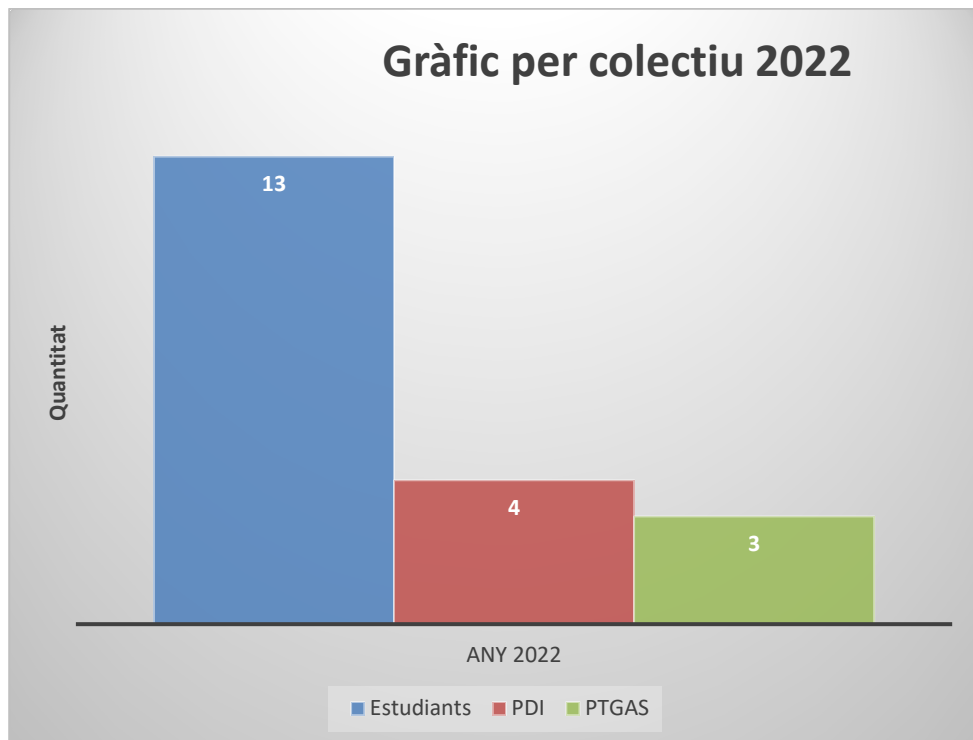
Per tal de donar una visió més expressiva de l'activitat de la Sindicatura, en el que fa referència a les queixes, he considerat que podria ser útil l'elaboració d'uns gràfics estadístics reflectint els motius, els centres afectats i els col·lectius.

Gràfic per Centres 2022

Gràfic per col·lectiu 2022

C. ALTRES ACTIVITATS DE LA SINDICATURA DE GREUGES L'ANY 2022

XIII Trobada de Síndics/ques, defensors/res i mediadors/res universitàries de la Xarxa Vives d'Universitats

Anualment es fa una Trobada de Síndics/ques, defensors/res i mediadors/res universitàries de la Xarxa Vives d'Universitats, que inclou 22 universitat de l'àmbit de parla i cultura catalana. Una de les activitats que havia quedat pendent a causa de les restriccions causades per la pandèmia, va ser la Trobada de Síndics/ques, defensors/res i mediadors/res universitàries de la Xarxa Vives d'Universitats, vers la qual existia -des de l'any 2020- el compromís de la nostra Universitat de ser la institució acollidora. Donant compliment a aquest compromís, els dies 7 i 8 de juliol de 2022 es va fer a la Universitat de Lleida la *XIII Trobada de Síndics/ques de Greuges, defensors/es i mediadors/es universitaris*, organitzat per la Xarxa Vives d'universitats. Hi van assistir representants de les sindicatures o defensories de 16 universitats.

En la memòria de l'any passat vàrem explicar el programa d'actes i que el tema central de la Trobada va ser “ l'Impacte de les resolucions dels síndics i les síndiques de greuges en la presa de decisions de les universitats”. La Jornada va comptar a una interessant i enriquidora exposició d'experiències compartides, amb la participació del Síndic de Greuges de Catalunya Sr. Rafael Ribó i de la Síndica de Greuges municipal de Lleida Sra. Dora Padial. La introducció i moderació de la Taula rodona posterior va ser a càrrec del Síndic de Greuges de la Universitat de Barcelona Sr. Lluís Caballol. També en la memòria del passat any es van transcriure íntegrament les conclusions de la Trobada.

XXIV Trobada Estatal de Defensories Universitàries,

La Universitat de Santiago de Compostel·la va acollir la XXIV Trobada Estatal de Defensories Universitàries, que va comptar amb l'assistència de 95 persones: 63 defensors universitaris, 15 defensors adjunts i 17 persones membres de defensories.

La inauguració de la Trobada va anar a càrrec del rector de la Universitat de Santiago de Compostel·la, Antonio López Díaz, i de la presidenta de la Conferència Estatal de Defensories Universitàries (CEDU) i defensora de la Universitat de Valladolid, Milagros Alario Trigueros.

La Trobada es va organitzar en tres sessions, estructurades en quatre ponències i grups de treball en què es va analitzar i debatre sobre les qüestions següents:

- Anàlisi de l'estat d'aplicació de la Llei de Convivència Universitària
- La salut mental en l'àmbit universitari,
- Evolució de la figura del defensor universitari i la seva plasmació en la Llei del Sistema Universitari Espanyol (LOSU)
- Drets laborals del PDI a l'inici de la seva carrera professional.

Totes les sessions va comptar amb ponents de reconegut prestigi i amb debats en el que van participar de manera molt activa els participants en la trobada. Es poden consultar els ponents en el següent enllaç: <https://cedu.es/xxiv-encuentro-estatal-santiago-de-compostela-2022>.

Les jornades van finalitzar amb la celebració anual de l'Assemblea General de la CEDU i l'acte de cloenda de la Trobada, presidit pel rector de la Universitat de Santiago de Compostel·la, Antonio López i la presidenta de la CEDU, Milagros Alario.

Trobades 2023

L'any 2023 s'ha efectuat a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona la XIV Trobada de Sindicatures de Greuges, defensories i persones mediadores universitàries de la Xarxa Vives. La Universitat de Las Palmas de Gran Canària ha estat la organitzadora de la XXV Trobada Estatal de la Conferència Estatal de Defensories Universitàries (CEDU). La Sindicatura de la UdL ha estat present en totes dues.

Altres activitats

La Sindicatura va participar en la comissió redactora de la “Normativa de Convivència Universitària de la UdL”. Es va fer una reunió amb el president del Consell Econòmic i Social, i s’han fet diverses reunions amb el representants del Consell de l’Estudiantat.

S’han respost diverses consultes en matèria d’avaluació acadèmica, contractació, etc. , que no han donat lloc a obertura d’expedient de queixa ni a actuacions d’ofici.

S’ha incorporat al web de la UdL, en la part corresponent a la Sindicatura de Greuges, un apartat de preguntes freqüents (FAQs) per facilitar una informació més accessible per a tothom.

E. Conclusions

En primer lloc, cal fer constar expressament que l’actuació de la Sindicatura de Greuges ha comptat amb la col·laboració activa de tots els estaments i unitats de la UdL als quals ha demanat informació sobre les queixes presentades. La línia d’actuació de plantejar suggeriments ha tingut una recepció positiva i, en alguns casos, ha propiciat que es fessin millores efectives que s’han pogut constatar. La Sindicatura fa (i continuarà fent) un seguiment de les recomanacions i suggeriments, per analitzar si aporten o poden aportar eines de millora.

També cal fer constar que, analitzades les dades de les queixes presentades i resoltes, no es detecta cap conflictivitat especial en cap centre i/o col·lectiu. És completament normal que la major part de les queixes siguin plantejades per l’estudiantat, en tant que el personal (PDI i PTGAS) té altres procediments i instruments organitzatius específics per resoldre els seus conflictes. L’actuació proactiva del Consell de l’Estudiantat ha permès analitzar de manera global problemes que puguin afectar a una diversitat de persones.

Tenim el repte de coordinar les actuacions de la Sindicatura amb la nova Comissió de Convivència i amb els òrgans i la resta d’unitats bàsiques que la

LOSU obliga a posar en marxa. Estic convençut que trobarem fórmules de cooperació i coordinació que evitin duplicitats i siguin efectives per la consecució dels objectius comuns.

La mediació continua sent una assignatura pendent. Per diverses raons, costa molt acceptar una mediació formal tot i que s'accepta molt millor la mediació informal (allò que la LOSU defineix com a "bons oficis"). Hem d'intentar que el sistema de mediació sigui incorporat per tothom com una eina eficaç i ordinària de resolució de conflictes.

Lleida, desembre de 2023

El síndic de greuges de la UdL

Jesús M. Gutiérrez Bustillo

Transcripció del contingut de les pàgines 293 a 295 de l'Informe al Parlament 2022, presentat per la Síndica de Greuges de Catalunya.

**“ 3.7. UNIVERSITATS, CULTURA I LLENGUA
34. TRANSPARÈNCIA EN EL PROCÉS DE PREINSCRIPCIÓ I
MATRÍCULA UNIVERSITÀRIES. L'ACCÉS ALS GRAUS AMB UNA
DEMANDA ESPECIAL. EL CAS DE MEDICINA**

La institució del Síndic de Greuges ha rebut diverses queixes que plantegen problemes de transparència en el procés de preinscripció i matrícula universitàries.

De fet, en l'informe anual de l'any 2021 ja es recollien les actuacions que es van fer en relació amb la publicació de la informació relativa a les notes de tall actualitzades, que afectava especialment els estudiants que havien superat les proves d'accés a la universitat (PAU) en la convocatòria extraordinària de setembre.

En aquella ocasió, l'Administració, d'acord amb els suggeriments de la institució, va redissenyar el Canal Universitats, que està en ple funcionament des del mes de gener de 2022, i les notes de tall de la convocatòria de setembre de 2022 es van publicar abans que acabés el procés d'assignació d'aquesta convocatòria.

Enguany s'han rebut diverses queixes sobretot d'estudiants del grau de Medicina, que denunciïn opacitats en el procés d'admissió.

Saber el nombre d'estudiants en llista d'espera que volen accedir a les places vacants i les notes de tall que tenen a cada reassignació afegiria transparència i seguretat al procés

El procés d'assignació de places del grau de Medicina es caracteritza actualment per una gran volatilitat. Es tracta d'un grau amb notes de tall molt altes, ja que té molta demanda.

En aquest sentit, la situació plantejada evidencia un problema de fons que cal posar de manifest: D'una banda, el nombre de places dels graus de medicina i infermeria no són suficients per abastir la demanda existent al Sistema Nacional de Salut; i de l'altra, algunes de les especialitats més requerides socialment no són sovint les de preferència dels futurs graduats i costa cobrir-les. Aquest és el cas de l'especialitat en medicina familiar i comunitària, i sobretot de les places situades en entorns més rurals i allunyats de les àrees metropolitanes.

Es tracta de dos problemes importants en la configuració d'uns estudis amb una clara finalitat de servei a la comunitat.

Els estudiants, que tenen un interès vocacional en aquests estudis, estan disposats a estudiar lluny del seu lloc de residència si és necessari i, per aquest motiu, mitjançant el sistema de districte únic i obert, participen alhora en els diferents processos de preinscripció d'Espanya per poder disposar de més opcions.

Atès que els processos de preinscripció són independents entre comunitats, es pot assignar cada estudiant a dues o més universitats públiques simultàniament. Els estudiants es valen dels processos de reassignació de les diferents universitats per reubicar-se a la universitat de preferència i, un cop entren, es donen de baixa de la plaça assignada no cursant la matrícula, o anul·lant posteriorment la matrícula ja tramitada. Alguns dels estudiants que ja han accedit a la plaça desitjada, però, segueixen figurant a la llista d'espera d'altres universitats que ja no els interessin, perquè les llistes d'espera no s'actualitzen durant el procés de reassignacions successives.

Per atendre les fluctuacions de la demanda que aquest comportament genera i amb la finalitat de cobrir totes les places ofertes que exigeix el Reial decret 412/2014, les universitats ofereixen un nombre superior de places per cada grau que les que estan realment disponibles, especialment en el cas de Medicina, places que van variant després de cada reassignació. Aquest procés finalitza ja ben entrat el curs acadèmic. Tot i això, tal com reconeixen les mateixes universitats, un cop finalitzat el procés de preinscripció i matrícula es produeixen algunes anul·lacions de matrícula que expliquen que, ja iniciat el curs, el nombre d'estudiants real pugui ser encara una mica inferior al nombre de places disponibles.

La situació en el cas dels estudis de Medicina és especialment greu per la manca de professionals sanitaris que hi ha actualment i la gran demanda de places.

Cal més coordinació entre comunitats autònomes, amb relació als processos de preinscripció múltiple, per garantir que els estudiants puguin cursar els estudis des de l'inici del curs

Alguns estudiants consideren que la informació que es facilita durant tot el procés, que finalitza a finals del mes d'octubre, ben entrat el curs, no els permet conèixer les possibilitats reals de què disposen. Saber el nombre d'estudiants en llista d'espera que realment volen accedir a les places vacants i les notes de tall que tenen per a cada reassignació podria afegir transparència i seguretat al procés.

L'Administració assegura que la informació sobre l'assignació de places no es pot donar en temps real, però indica que s'ofereix en diferents períodes. A Catalunya es fan tretze assignacions, que es publiquen immediatament a la web, on s'indiquen les places vacants existents i la nota de tall

establerta. No es fa constar, però, el nombre d'estudiants en llista d'espera que segueixen optant per aquestes places i la seva qualificació.

Per aquest motiu, malgrat les dificultats, la institució del Síndic de Greuges considera que es poden adoptar mesures per millorar la transparència i facilitar el procés d'admissió:

- Actualitzar les llistes d'espera. Durant el procés i abans de cada reassignació es pot demanar als estudiants que consten a la llista d'espera si els segueix interessant la plaça sol·licitada.
- Publicar la llista d'estudiants assignats i matriculats i dels que consten a la llista d'espera, i les notes de tall en cada moment de reassignació.
- Millorar la coordinació entre comunitats autònomes amb relació als processos de preinscripció múltiple, per garantir l'aprofitament del diner públic, la informació i el dret dels estudiants a cursar els seus estudis des de l'inici del curs acadèmic. Sense entrar a qüestionar el districte únic i obert ni l'autonomia en la gestió per part de les diferents comunitats autònomes, s'ha traslladat aquest assumpte al Defensor del Poble espanyol perquè en pugui fer una valoració a escala estatal.”

ANNEX II

Informe elaborat per fonamentar la resolució de la queixa 20/2022, plantejada pel Consell de l'Estudiantat.

1

“ INFORME sobre Queixa 20/2022

ANTECEDENTS

En data 5 de desembre de 2022, té entrada en aquesta Sindicatura una queixa presentada pel Consell de l'Estudiantat de la Universitat de Lleida (en endavant CEUdL), relativa a la mobilitat acadèmica del estudiants. En l'escrit de formulació es fa una extensa referència a les actuacions fetes pel Consell en relació a aquesta qüestió des de l'any 2021, i es formulen les següents peticions:

“Mitjançant la present se sol·licita:

- *S'estudiï la situació d'aquestes normes i s'analitzi si els centres implicats s'han excedit de les seves competències i han envaït competències del Consell de Govern en aplicar normes sense l'aprovació d'aquest. Cal dilucidar quina és la competència de les comissions d'estudis i quines normes han d'aplicar els centres per a resoldre les peticions de mobilitat que es rebin quan no existeixi normativa pròpia.*

- *S'acclareixi si l'aplicació d'aquestes normes ha pogut danyar els drets i interessos dels estudiants.*
- *Es realitzi una anàlisi global de la mobilitat en el marc de la UdL tenint en compte que s'està duent a terme una redacció per part del VINT d'una normativa general de mobilitat.”*

En els antecedents de la queixa es fa un esment especial de la normativa que aplica en l'actualitat la Facultat de Dret Economia i Turisme FDET, denominada “Reglament de mobilitat acadèmica de la Facultat de dret, Economia i Turisme”. Aquesta regulació va ser aprovada per la Comissió d'Estudis de Grau en data 23/3/2021. També consta que va ser sotmesa a aprovació i aprovada (sic) per la Comissió d'Ordenació Acadèmica, en la sessió del dia 7/04/2021. Aquesta norma va ser presentada a aprovació del Consell de Govern en la sessió del dia 22/04/2021 i es va retirar el punt de l'ordre del dia atesa la disconformitat plantejada pels representats de l'estudiantat. No consta que aquesta normativa s'hagi tornat a posar en consideració del Consell de Govern.

Analitzada la normativa acadèmica pròpia de la UdL en relació a la mobilitat acadèmica de l'estudiantat, es pot definir que el marc vigent és el següent:

- ✓ No hi ha una normativa general pròpia que reguli la mobilitat acadèmica.¹
- ✓ La FDET disposa d'un denominat “Reglament de mobilitat acadèmica de l'estudiantat des graus i dobles titulacions de grau de la Facultat de dret, Economia i Turisme”, aprovat per la Comissió d'Estudis de Grau en data 23/3/2021 i per la Comissió d'Ordenació Acadèmica, en la sessió del dia 7/04/2021
- ✓ La Facultat de Lletres disposa d'una breu “Normativa específica de la Facultat de Lletres per estades de mobilitat”. No consta l'òrgan d'aprovació.
- ✓ La Faculta de Medicina fa públic un document denominat “Informació i Normativa sobre: matrícula i proposta de convalidació (acord acadèmic) per als alumnes de mobilitat”. No consta l'òrgan d'aprovació.
- ✓ La facultat d'Infermeria i Fisioteràpia disposa d'un “Reglament de mobilitat acadèmica de l'estudiantat de graus i dobles titulacions de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia”. Consta aprovat per la Comissió d'Estudis de 30/06/2022.
- ✓ L'ETSEA (ara ETSEAFV) fa pública una “normativa de mobilitat acadèmica de l'ETSEA”. Tampoc consta l'òrgan d'aprovació.
- ✓ L'Escola Politècnica Superior fa pública una “Normativa de mobilitat de l'EPS”. No consta òrgan d'aprovació.
- ✓ La Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social. No consta que tingui normativa específica.
- ✓ L'INEF (centre adscrit) disposa d'un document denominat “A tenir en compte amb la mobilitat acadèmica de l'INEFC- LLEIDA” aprovat per la Coordinadora de l'INEFC-LLEIDA del 8/11/2012.

No consta en aquesta Sindicatura que cap dels documents relacionats anteriorment hagi estat aprovat i/o ratificat pel Consell de Govern o per les Juntes de les respectives facultats.

Tampoc consta en la Sindicatura que el Consell de Govern (o altre òrgan de govern de la universitat) hagi aprovat cap normativa general de mobilitat acadèmica. La única regulació a la que podem fer referència fefaent és la continguda en cadascuna de les convocatòries que efectivament van ser aprovades mitjançant els corresponents acords del Consell de Govern. ²

En l'escrit de queixa, es fa constar que uns dies després de la sessió del Consell de Govern en que es va retirar el punt de l'ordre del dia l'aprovació del Reglament de mobilitat de la FDET el Vicerector d'Internacionalització (VINT) va manifestar al CEUdL que impulsaria la redacció d'una normativa general de tota la universitat per harmonitzar actuacions en aquesta matèria.

II. ACTUACIONS

La primera actuació efectuada per la Sindicatura ha estat analitzar la documentació que cadascuna de les facultats abans esmentades fa pública per fer saber a l'alumnat quina és la especificitat de l'aplicació de la mobilitat a cadascun dels seus estudis.

S'observa una gran similitud sistemàtica entre les normatives de la FDET i la de la FIF. La Normativa de Lletres és força breu. Les altres normes regulen especialment les qüestions de convalidació, qualificacions, organització, etc.

Des d'aquesta Sindicatura es va demanar informació al Vicerector d'Internacionalització, que va respondre de manera immediata confirmant que estaven redactant un reglament per regular la mobilitat internacional a nivell general de la nostra universitat. Manifestava que el redactat d'aquest reglament es duia a terme basant-se amb els referents d'altres universitats i seguint un procés consultiu escrupolós. El procés de redacció estava liderat des del Vicerectorat conjuntament amb el servei de Relacions Internacionals on hi han participat els membres de la Comissió de Relacions Internacionals i Mobilitat (CRIM) en la qual els estudiants també hi són representats. També l'havien dut a consulta a la Vicerectora d'Ordenació Acadèmica i Qualitat. Explicava les previsions de tràmit d'aprovació i es va oferir a facilitar qualsevol informació. En data 8/02/2023 vaig rebre el text de la proposta de Reglament, si bé tenint sempre en consideració que es tracta d'un document que pot tenir modificacions en el tràmit d'aprovació.

III. CONSIDERACION

S Normativa

aplicable

L'article 148.1 dels vigents estatuts de la UdL preveu:

“Article 148. Mobilitat

1. Els òrgans de govern han de facilitar que l'estudiantat de la Universitat de Lleida pugui continuar els estudis en altres universitats i que persones procedents d'altres universitats puguin accedir als seus ensenyaments, en el marc dels programes que s'estableixin.”

Aquest article és coherent amb allò explicitat en la Exposició de Motius de la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats:

“Otro de los objetivos esenciales de la Ley es impulsar la movilidad, tanto de estudiantes como de profesores e investigadores, dentro del sistema español pero también del europeo e internacional. La movilidad supone una mayor riqueza y la apertura a una formación de mejor calidad, por lo que todos los actores implicados en la actividad universitaria deben contribuir a facilitar la mayor movilidad posible y que

ésta beneficie al mayor número de ciudadanos.

Las políticas de movilidad son determinantes para que los estudiantes puedan escoger libremente los centros y titulaciones más adecuados a sus intereses personales y profesionales, elección real que tienen reconocida como un derecho y está a su alcance a través del distrito universitario abierto; como son fundamentales también para el profesorado de las Universidades, ya que introducen elementos de competencia con positivos efectos en la mejora de la calidad global del sistema universitario.”

I en el mateix, sentit, la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya, també incorpora en la seva motivació que:

“L'europèïtzació i la internacionalització també es promouen amb la mobilitat d'estudiants i de professors. La mobilitat fomenta la integració europea, l'aprenentatge de llengües i el coneixement i el diàleg entre cultures. Pel que fa a la recerca i al doctorat, cal afegir que la mobilitat és conseqüència necessària de la universalitat del saber i de la recerca científica.”

Els articles 11, 16 i 33 de la LUC, materialitzen el principi abans transcrit.

Coincideixen totes les normes en la necessitat de facilitar, i fins i tot impulsar, la mobilitat de l'estudiantat com a un instrument general i efectiu de la millora formativa.

L'article 81 dels Estatuts, fixa les competències de les Comissions d'Estudis en el sentit següent:

Article 81. Les comissions d'estudis

Són funcions de les comissions d'estudis:

- a) Coordinar l'elaboració del pla docent i supervisar-ne l'acompliment.*
- b) Vetllar per l'actualització dels plans d'estudis i proposar-ne, si escau, la modificació.*

c) *Estudiar les necessitats de recursos docents per garantir un funcionament òptim dels ensenyaments i fer les propostes que considerin convenients.* 41

d) *Participar en l'avaluació de la qualitat de la docència en els termes que prevegi la junta del centre, i promoure mesures que tendeixin a millorar-la.*

El Reglament del Consell de govern regula la existència i funcions de les Comissions acadèmiques (entre les qual està la Comissió d'Ordenació Acadèmica) que, segons preveu l'article 10.3, son:

“3. Les comissions delegades tenen caràcter informatiu per tal de preparar els temes que ha de tractar el Consell de Govern, però no poden adoptar acords directament, tret dels casos en què així ho prevegin els Estatuts o així ho acordi el Consell de Govern, dins de les seues competències.”

Regulació en la UdL de la mobilitat

L'anàlisi de la regulació de mobilitat en la Universitat de Lleida, hores d'ara, ens aporta dos elements característics:

a/ D'una banda, la inexistència d'una normativa general que reguli els drets i els deures de l'estudiantat en la mobilitat acadèmica (manca que ha de quedar resolta quan s'aprovi el Reglament de mobilitat acadèmica internacional de la UdL, que seria aplicable subsidiàriament a la mobilitat no internacional);

b/ D'altra banda, la existència d'un conjunt heterogeni de normatives (en alguns casos denominades Reglaments) que proposen intensitats de regulació molt diverses i que han estat aprovades en alguns casos per les comissions d'estudis i en altres casos sense que em consti l'òrgan d'aprovació.

La mobilitat acadèmica, a més, ve directament condicionada pels acords marc signats entre universitats i per la regulació dels programes (Erasmus, Mobilitat UdL i SICUE). La implementació d'aquests programes es materialitza mitjançant les corresponents convocatòries.

La inexistència d'una normativa general és un greu inconvenient per garantir de manera homogènia que la mobilitat respongui a una política general de la universitat. Per aquest motiu té tota la lògica, que sigui el Consell de Govern qui aprovi la normativa de mobilitat amb caràcter reglamentari. I siguin després cadascuna de les facultats qui modulin i concretin aquells aspectes que el Reglament general els hi encomani o permeti.³ La potestat reglamentària general ve atribuïda estatuàriament al Consell de Govern, per l'article 47 dels vigents estatuts que també encomana al Consell aprovar la planificació i ordenació general en el sentit més ampli.

Aquest buit ha propiciat que las facultats aprovin una diversitat de normatives, sense que consti una explícita referència a una política general concreta de

la universitat, i amb una denominació diversa (reglament, normativa...) que ens fa qüestionar la seva naturalesa jurídica en funció de les competències dels òrgans que les han aprovat.

De les competències que els estatuts atribueixen a les Comissions d'Estudis, no es desprèn que els hi hagi estat atorgada expressament cap potestat reglamentària directa. Les atribucions que té són de coordinació, supervisió, proposta i participació. La literalitat de l'article 81 no fa entendre que tinguin atribuïda capacitat de regulació sobre matèries que puguin constituir i/o afectar a drets de tercers, com és el cas de la normativa de mobilitat. Aquesta potestat li pot estar atribuïda si una norma específica (com podria ser el futur Reglament General de mobilitat) li ho fa expressament, amb els límits i especificacions que consideri escaients.

La situació en la qual ens trobem, hores d'ara, és:

- a. No hi ha una normativa general de mobilitat acadèmica;
- b. Les condicions de mobilitat venen definides pel contingut de cada convocatòria (que en algunes matèries es remet a les "normatives" específiques de cada centre)
- a. Les "normatives" de cada centre tenen un caràcter heterogeni, sense que puguin considerar-se que tinguin naturalesa jurídica de reglaments i no es pot deduir d'aquesta heterogeneïtat que responguin a uns criteris generals prèviament definits.

L'objectiu de la mobilitat, tal com posa de manifest la LOU es aconseguir una major riquesa i l'apertura a una formació de major qualitat. Per aconseguir això cal definir polítiques de mobilitat que permetin "*..... para que los estudiantes puedan escoger libremente los centros y titulaciones más adecuados a sus intereses personales y profesionales, elección real que tienen reconocida como un derecho y está a su alcance a través del distrito universitario abierto.*". Cal conjuminar, doncs, el dret de mobilitat amb la coherència del pla d'estudis que permeti acreditar que la titulació expedida per la nostra universitat és un aval cert i efectiu de l'assoliment de coneixements per part de l'alumnat en cadascuna de les branques de coneixement corresponents.

La situació actual genera un fenomen que planteja contradiccions apreciables de manera clara. La "normativa" aprovada pels centres (segons la informació de la que dispo) no té caràcter reglamentari en el sentit estricte de la naturalesa jurídica pròpia de tal figura atès que -al meu criteri- la Comissió d'Estudis de grau no té atribuïda pels Estatuts potestat reglamentària; es pot considerar que té un caràcter d'instrucció o de pauta o norma de funcionament departamental. Però, la manca d'existència d'un Reglament general ens porta a que la manca d'aquestes "normatives" creï una inseguretats jurídica l'estudiantat encara més gran, en tant que les convocatòries -aprovades pel Consell de Govern- no poden entrar raonablement a un nivell de detall suficient. Com no hi ha un marc reglamentari general, la manca de cap "normativa" (tingui la consideració reglamentària o simplement d'instrucció interna de funcionament) ens

portaria a una situació de major indefensió per a l'alumnat i a conduir-nos a l'àmbit de la apreciació discrecional.

Les consideracions precedents, dificulten de manera evident poder valorar si s'han pogut conculcar o danyar els drets i els legítims interessos dels estudiants. La manca d'un Reglament general o d'un document específic de polítiques i objectius de mobilitat acadèmica suposen un buit essencial entre la voluntat estatutària (que necessàriament ha de ser molt genèrica) i un document executiu com és la convocatòria. El dret a la mobilitat existeix, però cal definir de manera clara quin és el contingut real d'aquest dret, atès que en cap cas pot ser un privilegi incondicionat i/o no justificat.

1 Les dades estan buidades dels respectius webs de cadascuna de les facultats. Aquest anàlisi es fa essencialment des de la perspectiva de la informació oferta a l'alumnat (no s'ha demanat informació complementària a cadascuna de les Facultats).

2 Les convocatòries son la única norma que ens pot aportar garanties de seguretat jurídica. Segons m'han informat, en anys anteriors constava en el web adreçat als estudiants d'Erasmus, la observació següent: "Observacions: Com a criteri general, no es podran convalidar assignatures suspeses prèviament a la UdL (llevat d'aquells casos en què la normativa de mobilitat del centre *excepcionalment* ho permeti).".

3 Aquesta habilitació obligarà a fer una reflexió sobre les polítiques de mobilitat de cadascuna de les facultats i a motivar les limitacions en funció de les característiques de contingut formatiu específic. Es evident que en alguns casos les matèries d'estudi afavoreixen (fins i tot recomanen) la confrontació de coneixements i tècniques amb les de centres d'altres països i/o espais geogràfics; d'altra banda, els continguts essencials d'alguns estudis pot limitar l'abast del contingut dels estudis de mobilitat. En tot cas requerirà reflexió i motivació expressa.

Conclusions.

Primera.

Cal garantir el compliment de l'objectiu de promoció de la mobilitat acadèmica que estableix la normativa legal vigent i l'article 148.1 del Estatuts de la nostra universitat. Aquesta garantia només es pot materialitzar mitjançant instruments que aportin seguretat jurídica (tan material com formal) i que permetin als estudiants i al personal docent decidir amb raonables garanties de compliment d'uns objectius clars.

La solució més raonable - al meu criteri- és la que s'està gestionant i tramitant en l'actualitat: l'aprovació d'un reglament general de mobilitat i que aquest habiliti a cada centre a modular els principis generals que el nou Reglament fixi. D'aquesta manera s'aconseguiria un triple objectiu:

- ✓ Dotar de garantia jurídica als processos de mobilitat, tant a l'estudiant com a la direcció dels centres.

- ✓ Fer compatibles uns principis generals (fixats pel Reglament) amb la modulació que pugui establir cada centre, la qual cosa requerirà fer una reflexió sobre les polítiques concretes de mobilitat i obligarà als centres a argumentar les concrecions o modulacions que vulgui establir.
- ✓ Conjuminar el dret a la mobilitat amb la garantia de la qualitat que fonamenta l'expedició d'un títol universitari de prestigi.

Seria molt convenient que el Reglament fixi (com ho fa en el document de treball actual) els principis que conformen i doten de contingut als drets i deures derivats de la mobilitat acadèmica i que defineixi quin és l'espai que correspon delimitar i modular a cada centre.

Segona.

Durant el procés d'aprovació i implementació del Reglament de mobilitat internacional (que podria ser aplicable també subsidiàriament als programes de mobilitat acadèmica no internacional), la Sindicatura recomana que les denegacions de mobilitat siguin motivades per tal de no crear indefensió als estudiants.

Aquest informe s'emet als únics i exclusius efectes de donar resposta a la queixa 20/2022, formulada pel Consell de l'Estudiantat de la Universitat de Lleida.

Lleida, febrer de 2023

El síndic

Jesús Gutiérrez Bustillo